

ข่าวสารสำหรับประชาชน

เรื่องโรคติดต่อทั่วไปและภัยสุขภาพ

สำนักโรคติดต่อทั่วไป

กรมควบคุมโรค

กระทรวงสาธารณสุข

โทร 0 2590 3183

ฉบับที่ ๒๑/๕๕ (วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๕)

จากประเด็นข่าวใน นสพ. คมชัดลึก วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕ (หน้า ๑๓)

ธ.เดือนโรคฉี่หนูพบป่วย ๒ พันตาย ๓๒

นายวิทยา บุรณศิริ รมว.สาธารณสุขเผยว่า ขณะนี้หลายพื้นที่ที่มีฝนตกหนัก อาจเกิดน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก หรือดินโคลนถล่มได้ ได้เน้นย้ำให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกแห่ง เตรียมความพร้อมรับมือน้ำท่วม และการรับแจ้งเหตุทางหมายเลขสายด่วน ๑๖๖๙ ตลอด ๒๔ ชั่วโมงเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนกรณีเกิดการเจ็บป่วยฉุกเฉิน ที่น่าห่วงอีกเรื่องคือโรคฉี่หนูหรือโรคเลปโตสไปโรซิสซึ่งเป็นโรคที่พบมากในช่วงฤดูฝน

ด้าน ดร. นพ.พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ อธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า สถานการณ์เชื้อฉี่หนูในปี ๒๕๕๕ ตั้งแต่ มกราคม-สิงหาคม สำนักระบาดวิทยา รายงานพบผู้ป่วยโรคฉี่หนูทั่วประเทศ ๒,๑๓๔ ราย เสียชีวิต ๓๒ ราย พบผู้ป่วยกระจายอยู่ทุกภาค อัตราป่วยสูงที่สุดที่ภาคใต้ รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง เป็นเกษตรกรร้อยละ ๕๘ รองลงมาอาชีพรับจ้างร้อยละ ๑๙ และนักเรียนร้อยละ ๑๑ สำหรับในปี ๒๕๕๔ ตลอดทั้งปี พบผู้ป่วย ๓,๙๓๐ ราย เสียชีวิต ๗๐ ราย หากพบว่าป่วยขอให้รีบไปพบแพทย์ เพื่อให้การรักษาอย่างถูกต้อง และขอให้ประชาชนใส่รองเท้าบูทหากต้องเดินลุยน้ำโคลน รับประทานอาหารทำความสะอาดร่างกายทันทีเมื่อขึ้นจากน้ำเก็บอาหารที่ค้างคืนไว้ ในตู้กับข้าว ครอบฝาชีหรือใส่ตู้เย็นไว้ และดูแลกำจัดขยะ โดยเฉพาะเศษอาหาร เพื่อไม่ให้ปนแหล่งอาหารของหนูรวมทั้งให้ล้างผักสดที่เก็บจากข้างรั้วหรือ ตามไร่มาให้สะอาดก่อนรับประทาน

ดังนั้นสัปดาห์นี้ข่าวสารสำหรับประชาชน เรื่องโรคติดต่อทั่วไปและภัยสุขภาพจะขอเน้นย้ำ โรคเลปโตสไปโรซิส (โรคฉี่หนู หรือใช้ฉี่หนู) และวิธีการกำจัดหนู

โรคเลปโตสไปโรซิส เป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน สัตว์ที่สามารถแพร่โรคนี้นี้ได้มีหลายชนิด เช่น สุนัข หนู โค กระบือ สุกร แพะ แกะ สัตว์เลี้ยงในบ้าน เป็นต้น แต่พบมากใน หนู มักจะพบการระบาดในเดือนตุลาคม และพฤศจิกายน เนื่องจากเป็นฤดูฝนต่อหนาว มีน้ำขัง

อาการและอาการแสดง มีได้ตั้งแต่มีอาการเล็กน้อยจนถึงมีอาการรุนแรงถึงแก่ชีวิต ผู้ป่วย ๙ ใน ๑๐ คน จะมีอาการเล็กน้อยได้แก่ มีไข้ หนาวสั่น ปวดศีรษะมาก โดยเฉพาะบริเวณด้านหน้าหรือหลังเบ้าตา และปวดกล้ามเนื้อ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ ปวดบริเวณน่อง หลัง และหน้าท้อง อาการแสดงที่อาจตรวจพบ ได้แก่ เยื่อぶตาแดง ต่อม้ำเหลืองโต คอแดง กดเจ็บบริเวณกล้ามเนื้อ ตับม้ามโต อาการในระยะนี้จะหายไปเองภายใน ๑ สัปดาห์ มีผู้ป่วยส่วนน้อยที่มีอาการรุนแรง ได้แก่ อาการตีชาน ลักษณะผิวจะเหลืองมากจนแทบเป็นสีส้มเมื่อสังเกตทางผิวหนัง มักพบตับโตร่วมกับกดเจ็บ ม้ามโต ไตวายเฉียบพลัน อาการทางปอด เช่น ไอมีเสมหะปนเลือด เจ็บหน้าอก หอบเหนื่อย จนถึงระบบหายใจล้มเหลว โรคนี้อาจรักษาได้ด้วย

ยาปฏิชีวนะ ควรให้ยาเร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้หรือไม่ควรเกิน ๔ วันหลังจากมีอาการเป็นอย่างช้า ระยะเวลาที่ให้นาน อย่างน้อย ๗ วัน โดยชนิดของยาปฏิชีวนะจะแตกต่างกันไปตามความรุนแรงของอาการ

การป้องกัน ควรเริ่มจากการให้ความรู้ด้านสุขศึกษาแก่ กลุ่มเสี่ยง ซึ่งการป้องกันสามารถทำได้ง่ายๆ ดังนี้

๑. กำจัดหนู

๑.๑ กำจัดแหล่งอาหาร เศษอาหาร ตรงบริเวณที่มีหนูมาชุมนุมกันอยู่

๑.๒ เกษตรกรควรปรับปรุงสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมเป็นที่อยู่อาศัยของหนู ได้แก่

- ปรับคันนาให้เล็กเพียงพอที่กักเก็บน้ำ กำจัดวัชพืชเพื่อไม่เหมาะสมเป็นที่อยู่ อาศัย และแหล่งหลบซ่อนจากศัตรูธรรมชาติ

- ดักจับโดยใช้กับดักหรือกรง โดยดักบริเวณทางเดินหรือแหล่งที่อยู่ของหนู

- การขุดหนูสามารถกำจัดได้ทั้งรัง

- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติได้ เช่น ภูเขาหินต่างๆ พังพอน นกฮูก ฯลฯ สัตว์เหล่านี้จะจับหนูกินเป็นอาหาร

- การใช้สารเคมีป้องกันกำจัด แต่ควรเป็นวิธีสุดท้าย

ทั้งนี้หากพบ การระบาดของโรคร้ายที่ สำนักงานเกษตรอำเภอ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรในเขตพื้นที่

๒. ควรสวมชุดป้องกัน เช่น รองเท้าบูต ถุงมือ ถุงเท้า เสื้อผ้า

๓. หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ที่เป็นพาหะ ของโรคดังกล่าว

๔. หลีกเลี่ยงการว่ายน้ำที่อาจจะมีเชื้อโรคปนเปื้อนอยู่

๕. หลีกเลี่ยงไม่ไปสัมผัสปัสสาวะโค กระบือ หนู สุกร และไม่ใช่แหล่งน้ำที่สงสัยว่าอาจปนเปื้อนเชื้อ หลีกเลี่ยงอาหารที่ ปล่อยค้างคิน โดยไม่มีภาชนะปกปิด เป็นต้น

๖. หลีกเลี่ยงการทำงานในน้ำหรือต้องลุยน้ำ ลุยโคลนเป็นเวลานานๆ

๗. รับประทานอาหาร ทำความสะอาดร่างกายโดยเร็วหากแช่ หรือ ย่ำลงไปในแหล่งน้ำที่สงสัยว่าอาจปนเปื้อนเชื้อ

๘. ถ้ามีอาการเจ็บป่วยที่สงสัยว่าจะป่วยด้วยโรคเลปโตสไปโรซิส ให้รีบมาพบแพทย์

กรมควบคุมโรคห่วงใย อยากให้คนไทยสุขภาพดี